TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU DÜNYA EDEBİYATINDA ROMAN

XX. yüzyıl; dünya edebiyatında her ülkedeki değişim ve gelişimin, bu değişim ve gelişimin yarattığı çelişkilerin, insanın iç dünyasında oluşan ikilemlerin yansıtıldığı bir dönem olur. Sanatçılar yaşamın anlamını, çağın genel görünümünü yansıtma eğilimine girer. Gerçeğe giden yol tek olmadığı için her ülkenin yazarları yeni arayışlar, yeni yönelimler içerisindedir.

Dünya edebiyatında romanlarıyla tanınmış Ernest Hemingway (Örnıst Hemingvey), John Steinbeck (Con Ştaynbek), Stephan Zweig (Stefın Zvayg), J. D. Salinger (Cey. Di. Selincır), Tolstoy, George Orwell (Corç Orvel) gibi pek çok isim vardır.

BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK

Romandaki olaylar 1930'lu yıllarda Amerika'nın güneyinde yer alan Maycomb (Meykom) kasabasında geçmektedir. Baroya kabul edilen Atticus Finch (Atikıs Finç) adlı avukat, Maycomb'a yerleşerek mesleğini burada sürdürür. Atticus; idealist, özgürlükçü ve eşitlikçi bir anlayışa sahip bir avukattır. Sekiz yaşındaki kızı Scout (Skaut) ve on iki yaşındaki oğlu Jem'i (Cem) de bu şekilde yetiştirmeye çalışır. Atticus; çocuklarla oyun oynar, onlara kitap okur, onlara kibar ve tarafsız davranır. Küçük yaşlarda annelerini kaybeden çocuklara Calpurnia (Kalpurnia) adındaki bir zenci kadın bakar. Calpurnia, Jem doğduğu günden beri o evdedir ve çocuklarla Calpurnia arasında ne zaman bir sorun çıksa Atticus hep Calpurnia'dan yana olur. Calpurnia artık ailenin bir parçasıdır. Jem ve Scout'un yaz tatillerinde sürekli görüştüğü Dill (Diyıl) adlı bir de zenci arkadaşları vardır. Jem, Dill ve Scout beraber öcü diye adlandırdıkları ve evinin önünden geçmeye bile korktukları Boo Radley'in (Bu Radliy) avlusuna girmeye çalışır ve hep onunla ilgili söylentilerden bahsederler.

Zencilere ön yargıyla bakılan bu dönemde 25 yaşında, evli ve üç çocuk babası olan Tom Robinson (Tom Rabinsın) adındaki zenciye beyaz bir kıza saldırdığı yönünde bir iftira atılır. Bu olay üzerine açılan davada Tom Robinson'ın avukatlığını Atticus Finch üstlenir. Kasaba halkı bir zenciyi savunmasından dolayı Avukat Atticus ve çocukları Scout ve Jem'e tepki gösterir. Kasaba halkının düşmanca tavırlarına maruz kalan Atticus bunları pek önemsemez ve ideallerinden, bu davayla ilgili sağlam duruşundan vazgeçmez. Atticus; çocuklarından, bu konuyla ilgili ne söylenirse söylensin, tahriklere kapılmamalarını ister ve bu yönde çocuklarını eğitmeye çalışır.

Roman boyunca o dönemin Amerika'sındaki sosyal yaşamdan parçalara da yer verilmektedir. Romanda yaşananlar avukatın kızı olan Scout'un gözüyle anlatılır.

Harper LEE

KONU: Büyük ekonomik bunalımın yaşandığı 1930'larda ırkçılığın en doruk noktasında olduğu bir zamanda, beyaz bir kadına saldırdığı iddiası ile tutuklanan siyahi gencin savunmasını, avukat Atticus Finch üstlenir. Irkçı ve ön yargılı kasaba halkı, davadan çekilmesi için avukata baskı yapar ancak ilkeli ve idealist bir avukat olan Atticus savunmayı sürdürmeye kararlıdır.

TEMA: Adalet.

ÇATIŞMA: İyilik ve kötülük, adalet ve haksızlık, toplumsal ön yargılar, eşitlik ve ayrımcılık.

ZAMAN: 1930'lu yıllar.

MEKÂN: Güney Amerika'da Maycomb adındaki kasaba.

ANLATICI: Scout, Avukat Atticus Finch'in kızı. 1. tekil kişi.

BAKIŞ AÇISI: Gözlemci bakış açısı.

HARPER LEE

Amerikalı romancı, Alabama eyaletinin Monroeville (Menrovil) şehrinde büyüdü. Huntington Koleji ve Alabama üniversitelerinde okudu. Bir süre Alabama'nın Oxford şehrinde eğitim gördükten sonra iş hayatına atıldı. Bülbülü Öldürmek adlı romanın kaynağını 1956'da yazmaya başladığı otobiyografik hikâyeler oluşturdu. Kitap 1960 yılında yayımlandığında okurlardan yoğun ilgi gördü. Çok başarılı bulunan bu kitap sinemaya da uyarlandı. Harper Lee 1961'de bu romanıyla Pulitzer Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Yazar Tespih Ağacının Gölgesinde adlı romanını da ölümünden kısa bir süre önce yayımladı.

SORULAR

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi Amerikan edebiyatı sanatçılarından değildir?

A) Jack London
B) Harper Lee
C) Oscar Wilde
D) Mark Twain
E) Ernest Hemingway

Cevap: C

Soru 2

I. Kanaryacık küçük vücudunu yana bırakmış, sessiz bir feryat gibi gagasını açmıştı. İşte bu dakikada tekrar size baktım. Kâfi derecede çevik davranmamış, kirpiklerinizdeki iki damla gözyaşını benden saklayamamıştınız. Ah sizin o her şeyle eğlenen gözlerinizdeki bu iki damla merhamet yaşı! Nejat Bey, tekrar ediyorum: Hayatıma istediğiniz gibi tasarruf edebilirsiniz. Değil mi ki gözlerinizde o iki merhamet damlasını gördüm.

II. Bir başınaydı işte. Bir başına, hiç bilmediği bir mekânda, iki zıt yaradılışlı kapıyla... Ne bir eksik ne bir fazla. Yüz yüze durmuş iki kapı... Biri içeri, öteki dışarı... Birinin muhatabı yer üstü, ötekininse yer altı.

Numaralanmış roman kesitlerinde hâkim olan duygular aşağıdakilerden hangisidir?

	I.	II.
A)	Özlem	Ölüm
B)	Saygı	Öfke
C)	Aşk	Yalnızlık
D)	Hüzün	Kararsızlık
E)	Güven	Korku

Cevap: D

Soru 3

Ernest Hemingway'in 1929 yılında kaleme aldığı romanıdır. Romanda anlatılan olaylar I. Dünya Savaşı sırasında geçmektedir. 1915 yılının sonbaharında İtalyan ordusu, Avusturya ve Almanya orduları karşısında çetin bir muharebe vermektedir. Eserde İtalyan ambulans birliğinde çalışan ve genç bir Amerikalı olan Teğmen Frederic Henry ile İngiliz hemşire Catherine Barkley'in savaşın ortasında hem kendi sevgi dolu dünyalarını, hem de savaşın her şeyi yerle bir eden acımasız dünyasını yaşamaları anlatılır.

Bu parçada özeti verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gün Olur Asra Bedel
B) Silahlara Veda
C) Savaş ve Barış
D) Geride Kalanlar
E) Yorgun Savaşçı

Cevap: B